

Omzendbrief Begrotingsinstructies
Memorie van Toelichting
Begrotingsaanpassing 2019

Inhoud

---

1. BELANGRIJKSTE AANDACHTSPUNTEN.....	3
ONGEWIJZIGDE KREDIETEN TEN OPZICHTE VAN BEGROTINGSOPMAAK 2019	3
VAN “VRK” NAAR (VARIABEL) “VAK” EN (VARIABEL) “VEK”	3
TOELICHTING AANWENDING OVERGEDRAGEN VAK VORIGE BEGROTINGSJAREN.....	3
KREDIETHERVERDELINGEN.....	4
KREDIETEN ASIELCRISIS	4
PUBLIJK-PRIVATE SAMENWERKING EN ALTERNATIEVE FINANCIERING	5
INSTELLINGEN ART. 4, §1, 2° VAN HET REKENDECREET DIE NIET BEHOREN TOT S13.12.....	5
2. STRUCTUUR EN INHOUD VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING.....	6
OVERKOEPELENDE STRUCTUUR.....	6
GEDETAILLEERDE BESCHRIJVING INHOUD MEMORIES VAN TOELICHTING.....	6
DEEL 1: OMSCHRIJVING INHOUDELIJKE STRUCTUURELEMENTEN (ISE).....	6
DEEL 2: GECONSOLIDEERDE BELEIDS- EN BETAALKREDIETEN	7
DEEL 3: TOELICHTING BIJ DE TOTALEN VAN DE PROGRAMMA’S.....	7
DEEL 4: INHOUDELIJKE TOELICHTING PER BEGROTINGSARTIKEL OF RECHTSPERSOON	8
DEEL 5: GECONSOLIDEERDE BELEIDS- EN BETAALKREDIETEN PER INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT.....	14
3. AFSPRAKEN MET BETREKKING TOT VORM EN LAY OUT	15
4. TIMING FINALISATIE.....	16
BIJLAGE 1 – OVERKOEPELENDE STRUCTUUR MVT.....	17
BIJLAGE 2 – TE CONSOLIDEREN RECHTSPERSONEN.....	21

1. BELANGRIJKSTE AANDACHTSPUNTEN

In voorliggende begrotingsinstructies wordt voor de begrotingsaanpassing 2019 (hierna: BA 2019) beschreven op welke wijze de memorie van toelichting per beleidsdomein dient opgesteld te worden.

De toelichtingen voor de begrotingsopmaak 2020 worden gevat binnen de beleids- en begrotingstoelichting (BBT) zoals voorzien in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën en maken geen deel uit van deze omzendbrief.

ONGEWIJZIGDE KREDIETEN TEN OPZICHTE VAN BEGROTINGSOPMAAK 2019

In principe dienen enkel de begrotingsartikelen waar een bijstelling doorgevoerd wordt in het kader van de BA 2019 opgenomen en toegelicht te worden in de memorie van toelichting.

VAN “VRK” NAAR (VARIABEL) “VAK” EN (VARIABEL) “VEK”

Om de leesbaarheid van de begroting te verbeteren wordt vanaf de BA 2019 de weergave van het VRK (= variabel krediet, aard 4) in de begrotingsdocumenten vervangen door het (variabel) vastleggingskrediet of VAK (= beleid) en het (variabel) vereffeningskrediet of VEK (= betaal).

Belangrijk: het bedrag dat voorheen ingeschreven werd onder de kolom VRK was gelijk aan het (variabel) vereffeningskrediet. Het (variabel) vastleggingskrediet dient het geraamde bedrag aan verbintenissen op het begrotingsfonds voor 2019 weer te geven.

Het sjabloon voor de toelichting van uitgavenbegrotingsartikelen wijzigt m.a.w. als volgt:

Voor BA 2019

	VAK	VEK	VRK
BO 2019			1.000
<i>Index</i>			
<i>Compensaties</i>			
<i>Andere bijstellingen</i>			200
BA 2019			1.200

Vanaf BA 2019 (veronderstelling: VRVAK $\neq$ VRVEK)

	VAK	VEK
BO 2019	1.100	1.000
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>		
<i>Andere bijstellingen</i>		200
BA 2019	1.100	1.200

TOELICHTING AANWENDING OVERGEDRAGEN VAK VORIGE BEGROTINGSJAREN

Voor de berekening van de geconsolideerde beleidskredieten in de algemene toelichting wordt ook rekening gehouden met de verwachte aanwending van begrotingsruiters. Deze dienen daarom ook vertaald te worden binnen de memories van toelichting conform de hieronder beschreven instructies.

1. Begrotingsartikelen MVG en DAB

De overgedragen beleidskredieten worden niet opnieuw cijfermatig ingeschreven in de administratieve uitgavenbegroting Dit kan ook niet omdat deze reeds in een vorig begrotingsjaar door het Vlaams Parlement gestemd en goedgekeurd werden. In het sjabloon voor de toelichting bij de uitgavenartikelen wordt daarom een passend tekstveld voorzien.

Er wordt gevraagd bijkomende duiding te geven over het **bedrag** aan overgedragen beleidskrediet dat aangewend zou worden in 2019 én de **aard** van de verbintenissen die hiermee zouden worden aangegaan. Op die manier kan de koppeling gemaakt worden met hetgeen hierover opgenomen wordt in de algemene toelichting. Een exhaustieve lijst van de betrokken begrotingsartikelen en bedragen zullen, van zodra opgesteld, ter beschikking worden gesteld.

2. Rechtspersonen met een verbintenissenopvolging

Rechtspersonen die in hun begroting een verbintenissenopvolging hebben, kunnen de aanwending van overgedragen beleidskredieten concreet visualiseren in de VAK-kolom aan de uitgavenzijde van hun begroting.

In de toelichting bij de begroting van de Vlaamse Rechtspersoon wordt gevraagd bijkomende duiding te geven over het **bedrag** aan overgedragen beleidskrediet dat aangewend zou worden in 2019 én de **aard** van de verbintenissen die hiermee zouden worden aangegaan. Op die manier kan de koppeling gemaakt worden met hetgeen hierover opgenomen wordt in de algemene toelichting. Een exhaustieve lijst van de betrokken rechtspersonen en bedragen zal, van zodra opgesteld, ter beschikking worden gesteld.

3. Rechtspersonen zonder verbintenissenopvolging

Rechtspersonen zonder verbintenissenopvolging kunnen de aanwending van overgedragen beleidskredieten niet concreet visualiseren naar de gebruiker van hun begroting. Van hen wordt gevraagd om bijkomende duiding te geven over het **bedrag** aan overgedragen beleidskrediet dat aangewend zou worden in 2019 én de **aard** van de verbintenissen die hiermee zouden worden aangegaan. Op die manier kan de koppeling gemaakt worden met hetgeen hierover opgenomen wordt in de algemene toelichting. Een exhaustieve lijst van de betrokken rechtspersonen en bedragen zal, van zodra opgesteld, ter beschikking worden gesteld.

KREDIETHERVERDELINGEN

Teneinde de door de SERV gevraagde transparantie te bekomen dient bij de begrotingsartikels waar al kredietherverdelingen op werden doorgevoerd, een tekstuele toelichting gegeven te worden over deze kredietherverdelingen. Om een tijdige afronding van de memories van toelichting mogelijk te maken dienen enkel de kredietherverdelingen die goedgekeurd zijn t.e.m. **27 september 2019** besproken te worden.

KREDIETEN ASIELCRISIS

Ondanks een significante terugval in de actuele instroomcijfers is er omwille van de praktische doorlooptijd van de diverse voorziene opvang- en opleidingsmaatregelen ook nog een beperkt effect op de noodzakelijke niet-recurrente kredieten in het kader van asiel voor het jaar 2019. Net als bij de begrotingsopmaak 2019 werden deze kredieten rechtstreeks ingeschreven binnen de reguliere kredieten van de betrokken begrotingsartikelen.

In functie van de transparantie is het cruciaal dat in de duiding bij het desbetreffende begrotingsartikel duidelijk aangegeven wordt:

- Welk **bedrag** voorzien werd voor de asielcrisis;
- Welke concrete **maatregelen** met deze kredieten worden of kunnen worden uitgevoerd.

PUBLIEK-PRIVATE SAMENWERKING EN ALTERNATIEVE FINANCIERING

De decretale machtigingen en/of beschikbaarheidsvergoedingen voor PPS-projecten en Alternatieve Financierings-schema's, dienen zeker volgende verduidelijkingen te bevatten:

1. Over welk(e) project(en) het gaat.
2. Duurtijd/looptijd van het (de) project(en) vermelden.
3. Bedrag + indexniveau.
4. Vanuit welk begrotingsartikel/begroting de beschikbaarheidsvergoedingen vastgelegd en betaald zullen worden.
5. Ter info: Indien het een project betreft dat vorig jaar gepland stond maar alsnog niet gegund werd, dient dit als dusdanig toegelicht te worden bij de verantwoording bij de decreetsbepaling.
6. Ter info 2: Indien in het verleden nog geen decreetsbepaling opgenomen was: te regulariseren via nieuw uitgavendecreet bij actuele BA 2019 met uiteraard bijhorende bovenstaande informatie.

INSTELLINGEN ART. 4, §1, 2° VAN HET REKENDECREET DIE NIET BEHOREN TOT S13.12

Artikel 14 en 51 van het Rekendecreet stellen dat de instellingen opgenomen onder artikel 4, §1, 2° van het rekendecreet maar die niet behoren tot de Vlaamse consolidatieperimeter (S13.12) vrijgesteld zijn van het opstellen van een Memorie van Toelichting. Het betreft de volgende instellingen:

- Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (roepnaam: de Watergroep);
- Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem (OPZ Rekem);
- Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel (OPZ Geel);
- Ondersteunend centrum van het Agentschap voor Natuur en Bos – ANB;
- Eigen Vermogen Flanders Hydraulics.

Let op: artikel 37 van het Rekendecreet en artikel 5 van het BVR van 14 oktober 2011 betreffende de begroting en de boekhouding van de Vlaamse rechtspersonen stellen dat de begrotingen van de betrokken instellingen (in MAR) wel nog meegedeeld moeten worden aan het Vlaams Parlement omdat ze opgenomen zijn in artikel 4, §1, 2° (via de bijlagen).

2. STRUCTUUR EN INHOUD VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING

OVERKOEPELENDE STRUCTUUR

In functie van de verdere uitrol van de prestatiebegroting onderging de administratieve uitgavenbegroting bij de BO 2019 een significante heroriëntatie ten opzichte van vorige begrotingsrondes. Voor de memories van toelichting heeft dit gevolgen voor de volgorde van bespreking van de begrotingsartikelen die opgenomen zijn in die administratieve uitgavenbegroting.

Concreet wordt een bundeling gemaakt van de departementen (*exclusief DAB's*) en de IVA's zonder rechtspersoonlijkheid waarbij de bespreking van ontvangsten- en uitgavenartikelen per programma en, voor de beleidsprogramma's, vervolgens per inhoudelijk structurelement wordt gestructureerd. Er is met andere woorden geen bundeling van de diverse ontvangsten- en uitgavenartikelen per entiteit meer. Uitzondering op dit principe betreft het **apparaatsprogramma** (programma A) waar de bespreking op artikelniveau per entiteit behouden blijft cfr. vorige begrotingsrondes.

Voor de DAB's verloopt de bespreking van ontvangsten- en uitgavenartikelen ook per programma en, voor de beleidsprogramma's, vervolgens per inhoudelijk structurelement.

Voor de Vlaamse rechtspersonen blijft de bespreking gelijk aan vorige begrotingsrondes.

Zoals steeds dient het bevoegd kabinet de toelichting op te stellen in samenwerking met de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen en de Vlaamse rechtspersonen. De begrotingsverantwoordelijken bij de departementen/kabinetten zullen daartoe de nodige specifieke instructies verstrekken aan hun respectievelijke aanspreekpunten bij de diverse entiteiten én de verschillende bijdragen centraliseren.

Met het oog op de uniformiteit in presentatie wordt een vast schema gebruikt dat kan gevonden worden onderaan dit document bij [bijlage 1](#). Dit schema wordt eveneens gepubliceerd op het intranet.

GEDETAILEERDE BESCHRIJVING INHOUD MEMORIES VAN TOELICHTING

Met het oog op uniformiteit wordt u gevraagd de titels van elk van de delen en hoofdstukken precies op te nemen zoals in [bijlage 1](#) wordt aangegeven. Elke toelichtingsnota wordt bovendien bovenaan de bladzijde begonnen met de vermelding van het nummer in het begrotingsdocument en de benaming van het beleidsdomein, gecentreerd, in drukletters, Verdana, puntgrootte 13, vet¹.

Voorbeeld:

BELEIDSDOMEIN X ZZZZZZZZZZZZ

De memorie van toelichting per beleidsdomein bestaat uit 5 onderscheiden onderdelen:

DEEL 1: OMSCHRIJVING INHOUDELIJKE STRUCTUURELEMENTEN (ISE)

Vooraan in de Memorie van Toelichting wordt gevraagd een **overzicht met een korte omschrijving van de inhoudelijke structurelementen** van het beleidsdomein te voorzien. Deze omschrijving kan eveneens een aantal voorbeelden van onderliggende taken/processen bevatten. Op die manier is het voor de geïnteresseerde lezer duidelijk wat er juist onder de inhoudelijke structurelementen zit.

---

¹ Zie: "[Afspraken met betrekking tot vorm en lay-out](#)".

De beleidsdomeinen zijn zelf verantwoordelijk voor het invullen van deze omschrijvingen in het daartoe voorziene sjabloon.

DEEL 2: GECONSOLIDEERDE BELEIDS- EN BETAALKREDIETEN

Op vraag van het Vlaams Parlement en het Rekenhof zal er per beleidsdomein een omrekening van de begrotingskredieten naar geconsolideerde beleids- en betaalkredieten m.b.t. de BA 2019 opgenomen worden in de memories van toelichting. De afdeling BOBFO van het departement Financiën en Begroting zal deze informatie, na indiening van de memories van toelichting bij haar diensten, toevoegen aan het document zodat de beleidsdomeinen hiervoor zelf geen actie dienen te ondernemen.

DEEL 3: TOELICHTING BIJ DE TOTALEN VAN DE PROGRAMMA'S

Voor de BA 2019 bestaat dit deel uit een in tabelvorm gepresenteerd overzicht van:

- de bij de begrotingsopmaak 2019 begrote ontvangsten en uitgaven;
- de bijstellingen naar aanleiding van de begrotingsaanpassing 2019;
- de stand van de kredieten na de begrotingsaanpassing 2019.

Deze overzichten zijn opgesplitst volgens de aard van de betrokken ontvangsten (algemene, toegewezen en leningsontvangsten) en uitgaven (VAK en VEK). De cijfers worden weergegeven in duizend euro zonder decimalen:

1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN

(duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWENZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019			
Bijstelling BA 2019			
BA 2019			

1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2019		
Bijstelling BA 2019		
BA 2019		

De programmatotalen voor de apparaatskredieten (programma XA) zullen, zowel voor de middelen als de uitgaven, opgenomen worden per entiteit (departement, IVA zonder rechtspersoonlijkheid). Voor de beleidsprogramma's (programma XX) zullen de totalen per beleidsdomein opgelijst worden.

Teneinde fouten, ten gevolge van laattijdige wijzigingen aan de kredieten, te vermijden zullen, conform de geijkte werkwijze, de programmatotalen door de afdeling BOBFO, na indiening van de memorie van toelichting bij haar diensten, toegevoegd worden aan het document zodat de beleidsdomeinen ook hiervoor zelf geen actie dienen te ondernemen.

DEEL 4: INHOUDELIJKE TOELICHTING PER BEGROTINGSARTIKEL OF RECHTSPERSOON

Per entiteit (departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's), DAB's, IVA's met rechtspersoon, EVA, VOI en eventueel andere Vlaamse rechtspersonen) wordt voorzien in onderstaande componenten.

A. DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID (EXCL. DAB'S)

1. ONTVANGSTENARTIKELEN

1. Begrotingsartikel en tekstomschrijving

Het begrotingsartikelnummer gevolgd door de tekstomschrijving (= indeling ISE) in drukletters wordt door de afdeling BOBFO van het Departement Financiën en Begroting vooraf ingevuld. Het ISE zelf zal niet opgenomen worden in de tekstomschrijving, aangezien hiervoor tussentitels worden voorzien in zowel de administratieve tabel als in de Memorie van Toelichting. In het geval er aan het begrotingsartikel geen specifiek ISE gekoppeld werd (code ZZ), zal de tekstomschrijving beperkt blijven tot het ESR-aggregaat.

Code	Omschrijving
OG	Overgedragen saldo
OW	Ontvangsten Werking en toelagen
OI	Ontvangsten Interne Stroomen
OP	Ontvangsten Participaties
OL	Ontvangsten Leningen

2. Korte inhoud

Onder deze rubriek dient op grote lijnen aangegeven te worden welke ontvangsten er op dit artikel worden verwacht. Indien het de ontvangstenzijde van een begrotingsfonds betreft, wordt gevraagd de link met het/de overeenkomstige uitgavenartikel(s) aan te geven en het concrete begrotingsfonds te benoemen.

3. Kredietevolutie

De afdeling BOBFO van het Departement Financiën en Begroting zal volgende informatie vooraf invullen:

1. De bij de BO 2019 begrote ontvangsten;
2. De bijstelling bij de BA 2019;
3. De stand van de kredieten na de BA 2019.

4. Inhoudelijke toelichting kredietevolutie

Voorbeeld

XXX-XXXXXXX-XX – Indeling ISE

Korte inhoud begrotingsartikel:

(tekst)

Kredietevolutie

(duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BA 2018			
Bijstelling BO 2019			
BO 2019			

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

(tekst)

2. UITGAVENARTIKELN

1. Begrotingsartikel en tekstomschrijving

Het begrotingsartikelnummer gevolgd door de tekstomschrijving (= indeling ISE) in drukletters wordt door de afdeling BOBFO van het Departement Financiën en Begroting vooraf ingevuld. Het ISE zelf zal niet opgenomen worden in de tekstomschrijving, aangezien hiervoor tussentitels worden voorzien in zowel de administratieve tabel als in de Memorie van Toelichting. In het geval er aan het begrotingsartikel geen specifiek ISE gekoppeld werd (code ZZ), zal de tekstomschrijving beperkt blijven tot het ESR-aggregaat.

Code	Omschrijving
PR	Provisie
LO	Lonen
IS	Interne Stromen
PA	Participaties
LE	Leningen
WT	Werking en Toelagen

2. Korte inhoud

De korte inhoud heeft als doel om op beknopte maar volledige wijze aan te geven welke kredieten er onder een bepaald begrotingsartikel samengevoegd zijn en waartoe ze dienen. Dit betekent dat, voor zover relevant en proportioneel, de kredieten van dit begrotingsartikel inhoudelijk of thematisch opgedeeld moeten worden zodat het voldoende duidelijk is voor de lezer waarvoor ze zullen aangewend worden.

Het geniet de voorkeur om binnen deze rubriek verder te beschrijven hoe de ingeschreven kredieten bijdragen tot het realiseren van de gerelateerde, strategische doelstelling(en) en hoe de kredieten gelinkt zijn aan de betrokken inhoudelijke structurelementen. Bij de korte inhoud van het begrotingsartikel wordt er op het operationele niveau verduidelijkt welke acties men

onderneemt en hoe die acties bijdragen aan de bovenliggende strategische doelstelling. Daarnaast wordt ook gevraagd om de stand van de uitvoering van de aan de doelstelling(en) gekoppelde indicator(en) weer te geven.

Ook budgetverschuivingen tussen verschillende deeldoelstellingen binnen het begrotingsartikel zelf kunnen hier toegelicht worden. Zij zijn immers niet zichtbaar in de toelichting bij de diverse bijstellingen.

Binnen de beleidsprogramma's dienen begrotingsartikelen met een doelstellingscode / deelprogramma ZZ (zonder doelstelling) ook te worden toegelicht zodat het Vlaams Parlement geïnformeerd wordt over het nut en de aanwending van de ingeschreven kredieten.

Indien het de uitgavenzijde van een begrotingsfonds betreft, wordt gevraagd de link met het/de overeenkomstige middelenartikel(s) aan te geven en het concrete begrotingsfonds te benoemen.

Teneinde dubbele informatie te vermijden kan voor interne stromen (ESR-aggregatie IS of OI) standaard verwezen worden naar de bespreking van de begrotingen van de respectievelijke DAB's/Vlaamse rechtspersonen.

3. Kredietevolutie

De afdeling BOBFO van het Departement Financiën en Begroting zal volgende informatie vooraf invullen:

1. Krediet BO 2019
2. Weergave bijstellingen in het kader van de BA 2019 onderverdeeld in:
  - Index
  - Compensaties
  - Andere bijstellingen
3. Krediet BA 2019

4. Inhoudelijke toelichting kredietevoluties

Onder deze rubriek worden twee tabellen voorzien die door de entiteiten zelf moeten worden ingevuld.

4.1 Compensaties

Dit schema dient door de beleidsdomeinen zelf aangevuld te worden met alle compensaties die:

- van andere begrotingsartikelen toekomen (+) en/of
- naar andere begrotingsartikelen vertrekken (-)

Elke compensatie dient vervolgens inhoudelijk toegelicht te worden onder dit schema. Er wordt gevraagd om daarbij proportioneel te werk te gaan.

De afdeling BOBFO van het Departement Financiën en Begroting zal, samen met de vooraf ingevulde sjablonen, een rapport ter beschikking stellen waar alle doorgevoerde compensaties in zijn opgenomen.

Let op: het totaal van de compensaties moet overeenkomen met het bedrag dat in de tabel 'kredietevolutie' opgenomen is.

4.2 Andere bijstellingen

Dit schema dient door de beleidsdomeinen zelf ingevuld te worden met alle andere bijstellingen dan index en compensaties. De individuele bijstelling dient (kort) omschrijvend en met het correcte bedrag (in + en -) in de tabel te worden opgenomen.

De beleidsdomeinen lichten de bijstellingen verder toe conform het sjabloon met een onderscheid tussen de beleids- en betaalkant waar relevant.

Er wordt gevraagd om een maximale overeenstemming met de **tabel netto-beleidsruimte** na te streven waardoor de lezer van de programmatoelichtingen tot eenzelfde sommatie komt als het bedrag dat in de tabel NBR is opgenomen en dit zowel voor constant als nieuw beleid.

(Fictief) voorbeeld BA 2019 m.b.t. tabel NBR

In de tabel netto-beleidsruimte wordt 0,8 miljoen euro aan nieuw beleid weergegeven dat voorzien is voor Alden Biesen, het KMSKA en Gaasbeek. Deze 0,8 miljoen euro wordt verdeeld over drie begrotingsartikelen. De lezer moet in staat zijn het krediet uit de tabel NBR samen te stellen op basis van de toelichting bij de drie betrokken instellingen.

Indien zinvol kan in de toelichting verwezen worden naar de geldende regelgeving (bv. decreet, besluit Vlaamse Regering, enz.). Daarbij dient wel de volledige omschrijving opgenomen te worden (bv. "het decreet van XX/XX/XXXX houdende...").

Er wordt gevraagd om de omvang van de toelichting af te stemmen op de grootte van het budget en/of de te bespreken delta.

De afdeling BOBFO van het Departement Financiën en Begroting zal, samen met de vooraf ingevulde sjablonen, een rapport ter beschikking stellen waar alle doorgevoerde bijstellingen in zijn opgenomen.

Let op: het totaal van de andere bijstellingen moet overeenkomen met het bedrag dat in de tabel 'kredietevolutie' opgenomen is.

Voorbeeld

XXX-XXXXXXX-XX – Indeling ISE

Korte inhoud begrotingsartikel:

(tekst)

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019		
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>		
<i>Andere bijstellingen</i>		
BA 2019		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
<i>Van begrotingsartikel (+)</i>		
<i>Naar begrotingsartikel (-)</i>		
TOTAAL		

- Er wordt (bedrag + kredietsoort) gecompenseerd van/naar (begrotingsartikel) om (reden)

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
<i>Omschrijving</i>		
TOTAAL		

- Toelichting bijstelling X
  - Beleidszijde
  - Betaalzijde

B. DAB's

Met het oog op het vermijden van onnodige herhalingen is het **NIET** nodig om de begrotingen van de DAB's op te nemen in de memorie van toelichting. Deze begrotingen worden namelijk al toegevoegd aan het algemene uitgavendecreet. Wel wordt gevraagd om alle ontvangsten- en uitgavenartikelen van de begrotingen van de DAB's te bespreken conform de instructies en met de sjablonen opgenomen onder [A. DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID \(EXCL. DAB'S\)](#).

C. IVA'S MET RECHTSPERSOONLIJKHEID

Met het oog op het vermijden van onnodige herhalingen is het **NIET** nodig om de begrotingen van de Vlaamse rechtspersonen op te nemen in de memorie van toelichting. Deze begrotingen worden namelijk al toegevoegd aan het algemene uitgavendecreet of meegegeven in de bijlagen.

Voor de Vlaamse rechtspersonen dienen, naast de wijzigingen aan de interne stromen met de algemene middelen- en uitgavenbegroting, enkel de **belangrijkste wijzigingen** aan de ontvangsten- en uitgavenartikelen van de begrotingen besproken te worden. De relevante processen en projecten dienen hierbij ook vermeld te worden.

Vlaamse rechtspersonen zonder verbintenissenopvolging dienen, in geval van wijzigingen van de beleidskredieten, een toelichting mee te geven bij de bespreking van hun begroting.

De rechtspersonen met een **artikelstructuur** kunnen ervoor opteren om, net als de DAB's, de toelichting op artikelniveau op te stellen conform de instructies en met de sjablonen opgenomen onder [A DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID \(EXCL. DAB'S\)](#). In het andere geval dienen zij te beschrijven hoe de ingeschreven kredieten gelinkt zijn aan de betrokken inhoudelijke structuurelementen en hoe de kredieten bijdragen tot het realiseren van de gerelateerde strategische doelstellingen. Dit kan aan de hand van de projecten en processen die hiervoor ondernomen zullen worden en met een verwijzing naar de aan de doelstellingen gerelateerde indicatoren.

Aan de bevoegde kabinetten wordt bijzondere aandacht gevraagd om ook deze begrotingen tijdig in te dienen bij de afdeling BOBFO.

Het is daarbij van belang dat de rechtspersonen erop toezien dat de **kolom ISE** correct wordt ingevuld in de begroting van de betreffende rechtspersoon. Aan elk bedrag in de begroting dient immers een ISE (of in bepaalde gevallen een Z) te worden toegewezen. Op die manier zal in de Memorie van Toelichting correct gerapporteerd kunnen worden over de totalen per ISE voor de hele Vlaamse overheid.

D. VLAAMSE INSTELLINGEN VAN OPENBAAR NUT, CATEGORIE A

Idem als [C. IVA'S MET RECHTSPERSOONLIJKHEID](#).

E. EVA's

Idem als [C. IVA'S MET RECHTSPERSOONLIJKHEID](#).

F. VLAAMSE INSTELLINGEN VAN OPENBAAR NUT, CATEGORIE B

Idem als [C. IVA'S MET RECHTSPERSOONLIJKHEID](#).

G. STRATEGISCHE ADVIESRADEN

Idem als [C. IVA'S MET RECHTSPERSOONLIJKHEID](#).

H. EIGEN VERMOGENS

Idem als [C. IVA'S MET RECHTSPERSOONLIJKHEID](#).

I. VLAAMSE INSTELLINGEN VAN OPENBAAR NUT, CATEGORIE SUI GENERIS

Idem als [C. IVA'S MET RECHTSPERSOONLIJKHEID](#).

J. VZW's

Idem als [C. IVA'S MET RECHTSPERSOONLIJKHEID](#).

K. TOT DE VLAAMSE CONSOLIDATIEPERIMETER BEHORENDE RECHTSPERSONEN

Idem als [C. IVA'S MET RECHTSPERSONLIJKHEID](#)

DEEL 5: GECONSOLIDEERDE BELEIDS- EN BETAALKREDIETEN PER INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT

Achteraan in de Memorie van Toelichting zullen de **geconsolideerde ESR-ontvangsten, ESR-beleidskredieten (inclusief verwachte aanwending van begrotingsruiters) en ESR-betaalkredieten per inhoudelijk structuurelement** van het betreffende beleidsdomein worden gepubliceerd. De berekening van deze geconsolideerde totalen komt overeen met de berekening van deze totalen in de Algemene Toelichting en zullen daar worden toegelicht.

Dit overzicht zal, na indiening van de Memorie van Toelichting door het betrokken beleidsdomein, worden toegevoegd door het departement Financiën en Begroting. **Let op:** het gaat hier om de geconsolideerde totalen, dus zowel voor MVG als voor de rechtspersonen.

De bedragen in deze bijlage zullen dus niet overeenkomen met de bedragen van de administratieve tabellen, die enkel de totalen per inhoudelijk structuurelement voor de ministeriebegrotingen zullen bevatten. Door in deze publicatie ook de kredieten van de rechtspersonen mee te nemen, wordt weergegeven wat de totale ontvangsten en uitgaven zijn van het beleidsdomein per inhoudelijk structuurelement.

Het is van belang dat de rechtspersonen erop toezien dat de kolom ISE correct wordt ingevuld in de begroting van de betreffende rechtspersoon. Aan elk bedrag in de begroting dient immers een ISE (of in bepaalde gevallen een Z) te worden toegewezen. Op die manier zal in de Memorie van Toelichting correct gerapporteerd kunnen worden over de totalen per ISE voor de hele Vlaamse overheid.

3. AFSPRAKEN MET BETREKKING TOT VORM EN LAY OUT

Met het oog op een uniforme voorstellingswijze zullen door de afdeling BOBFO via het intranet volgende documenten ter beschikking worden gesteld:

1. Een globaal sjabloon voor de Memories van Toelichting;
2. Zo volledig mogelijk vooraf ingevulde fiches per begrotingsartikel, zowel voor de algemene middelen- als de algemene uitgavenbegroting;
3. de begrotingscontouren (incl. een zo volledig mogelijk vooraf ingevuld en te respecteren sjabloon) voor de DAB's en de Vlaamse rechtspersonen.

Een vlotte verwerking van de bestanden vereist dat de bestanden worden opgemaakt onder één en dezelfde standaard. Aangezien de verschillende tekstonderdelen door de afdeling BOBFO in een zeer kort tijdsbestek tot één document moeten verwerkt worden, wordt u gevraagd de volgende afspraken in acht te nemen:

- Maak gebruik van het ter beschikking gestelde **sjabloon voor de memorie van toelichting**.
- De documenten worden opgeslagen als **word document**.
- Het te gebruiken lettertype is **Verdana** met puntgrootte **10** voor zowel de teksten als voor de tabellen.
- Hanteer de volgende **pagina-instelling** (zit vervat in het sjabloon):
  - **Boven**   **2,2 cm**
  - **Onder**   **2,2 cm**
  - **Links**   **3,2 cm**
  - **Rechts**   **3,2 cm**
- Gelieve **geen kop- of voetteksten** te gebruiken.
- Spreadsheets moeten als tabellen/figuren voorkomen (in word) en niet als te importeren vanuit Excel of andere rekenbladen.
- **Begrotingscijfers in tabellen** worden weergegeven in **duizend euro**, zonder cijfer na de komma.

Voor de begrotingen van de rechtspersonen mogen de bedragen m.a.w. **niet via opmaak** afgerond worden op duizend euro!

- Gelieve geen opsommingtekens te gebruiken in de tekst.
- Gelieve geen paginanummers in te voegen.

4. TIMING FINALISATIE

Noot: Indien een wijziging aan onderstaande timing zich opdringt (bv. naar aanleiding van de Vlaamse regeringsvorming) zal dit in een aparte communicatie worden doorgegeven aan de begrotingsverantwoordelijken van de beleidsdomeinen.

Uiterlijk **vrijdag 25 oktober 2019 om 12 uur** dienen de begrotingen van de DAB's en de Vlaamse rechtspersonen door de resp. kabinetten ingediend te worden bij sonja.hens@fb.vlaanderen.be. Er wordt gevraagd **niet** te wachten met doorsturen tot alle begrotingen klaar zijn.

Ten laatste op **maandag 28 oktober 2019 om 12u** worden de memories van toelichting door de resp. kabinetten ingediend bij conny.carlu@fb.vlaanderen.be, isabelle.vandekerkhove@fb.vlaanderen.be en secretariaatbobfo@fb.vlaanderen.be.

Toelichtingen per programma van beleidsdomeinen die tijdig ingediend worden én gebruik maken van de voorgeschreven sjablonen zullen **voorrang** krijgen bij de verwerking en indiening bij het Vlaams parlement !

Brussel,

Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Matthias Diependaele

**BELEIDSDOMEIN X
ZZZZZZZZZZZZ**

DEEL 1: OMSCHRIJVING INHOUDELIJKE STRUCTUURELEMENTEN

INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT 1: XXXXXX
Korte inhoud: XXXX

INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT 2: XXXXXX
Korte inhoud: XXXX

INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT 3 enz. (zover voorkomend): XXXXXX
Korte inhoud: XXXX

DEEL 2: GECONSOLIDEERDE BELEIDS- EN BETAALKREDIETEN

DEEL 3: TOELICHTING BIJ DE TOTALEN VAN DE PROGRAMMA'S

PROGRAMMA A – DEPARTEMENT - XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

- 1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN
- 1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

PROGRAMMA A – IVA zrp 1 - XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

- 1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN
- 1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

PROGRAMMA A – IVA zrp 2 enz. (zover voorkomend) - XXXXXXXXXXXXX

- 1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN
- 1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

PROGRAMMA B - YYYYYYYYYYYYYYYYYYYYYYYY

- 1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN
- 1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

PROGRAMMA C enz. (zover voorkomend)

DEEL 4: INHOUDELIJKE TOELICHTING BIJ ELK VAN DE ENTITEITEN

A. DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID (EXCL. DAB'S)

1. ONTVANGSTENARTIKELEN

1.1. PROGRAMMA A

1.1.1. DEPARTEMENT

1.1.2. IVA zrp 1

1.1.3. IVA zrp 2 enz. (zover voorkomend)

1.2. PROGRAMMA B

- 1.2.1. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT 1
- 1.2.2. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT 2 enz. (*zover voorkomend*)

1.3. PROGRAMMA C enz. (*zover voorkomend*)

- 1.3.1. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT 3
- 1.3.2. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT 4 enz. (*zover voorkomend*)

2. UITGAVENARTIKELEN

2.1. PROGRAMMA A

- 2.1.1. DEPARTEMENT
- 2.1.2. IVA zrp 1
- 2.1.3. IVA zrp 2 enz. (*zover voorkomend*)

2.2. PROGRAMMA B

- 2.2.1. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT 1
- 2.2.2. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT 2 enz. (*zover voorkomend*)

2.3. PROGRAMMA C enz. (*zover voorkomend*)

- 2.3.1. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT 3
- 2.3.2. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT 4 enz. (*zover voorkomend*)

B. DAB's

1. ONTVANGSTENARTIKELEN

1.1. PROGRAMMA A (*zover voorkomend*)

1.2. PROGRAMMA B

- 1.2.1. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT 1
- 1.2.2. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT 2 enz. (*zover voorkomend*)

1.3. PROGRAMMA C enz. (*zover voorkomend*)

- 1.3.1. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT 3
- 1.3.2. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT 4 enz. (*zover voorkomend*)

2. UITGAVENARTIKELEN

2.1. PROGRAMMA A (*zover voorkomend*)

2.2. PROGRAMMA B

- 2.2.1. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT 1
- 2.2.2. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT 2 enz. (*zover voorkomend*)

2.3. PROGRAMMA C enz. (*zover voorkomend*)

- 2.3.1. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT 3
- 2.3.2. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT 4 enz. (*zover voorkomend*)

C. IVA'S MET RECHTSPERSOONLIJKHEID

ENTITEIT XXXXX

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN

1.2. UITGAVENARTIKELEN

D. VLAAMSE INSTELLINGEN VAN OPENBAAR NUT, CATEGORIE A

ENTITEIT XXXXX

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN

1.2. UITGAVENARTIKELEN

E. EVA's

ENTITEIT XXXXX

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN

1.2. UITGAVENARTIKELEN

F. VLAAMSE INSTELLINGEN VAN OPENBAAR NUT, CATEGORIE B

ENTITEIT XXXXX

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN

1.2. UITGAVENARTIKELEN

G. STRATEGISCHE ADVIESRADEN

ENTITEIT XXXXX

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN

1.2. UITGAVENARTIKELEN

H. EIGEN VERMOGENS

ENTITEIT XXXXX

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN

1.2. UITGAVENARTIKELEN

**I. VLAAMSE INSTELLINGEN VAN OPENBAAR NUT, CATEGORIE SUI
GENERIS**

ENTITEIT XXXXX

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

**1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN
1.2. UITGAVENARTIKELEN**

J. VZW's

ENTITEIT XXXXX

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

**1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN
1.2. UITGAVENARTIKELEN**

**K. TOT DE VLAAMSE CONSOLIDATIEPERIMETER BEHORENDE
RECHTSPERSONEN**

ENTITEIT XXXXX

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

**1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN
1.2. UITGAVENARTIKELEN**

DEEL 5: GECONSOLIDEERDE BELEIDS- EN BETAALKREDIETEN PER INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT

BIJLAGE 2 – TE CONSOLIDEREN RECHTSPERSONEN

EIGEN VERMOGENS
EIGEN VERMOGEN KONINKLIJK MUSEUM VOOR SCHONE KUNSTEN ANTWERPEN
SUI GENERIS
HET GEMEENSCHAPSONDERWIJS
KONINKLIJKE ACADEMIE VOOR NEDERLANDSE TAAL- EN LETTERKUNDE
KONINKLIJKE VLAAMSE ACADEMIE VAN BELGIE VOOR WETENSCHAPPEN EN KUNSTEN
KONINKLIJKE VLAAMSE ACADEMIE VOOR GENEESKUNDE VAN BELGIE
VZW'S
BEHEER KUNSTSITE
CENTER FOR BETA CELL THERAPY IN DIABETES
DESIGNPLATFORM GENT OOST-VLAANDEREN
DESINGEL
FLANDERS DISTRICT OF CREATIVITY
FLANDERS TECHNOLOGY INTERNATIONAL
HOGER INSTITUUT MARIA MIDDELARES
KUNSTHUIS OPERA VLAANDEREN BALLETT VLAANDEREN
MUSEUM VAN HEDENDAAGSE KUNST ANTWERPEN
SOCIALE DIENST VOOR DE PERSONEELSLEDEN VAN HET GO ONDERWIJS VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP
SOCIALE DIENST VOOR HET VLAAMS OVERHEIDSPERSONEEL
SPORTCOMPLEX VLAANDEREN - HEUSDEN-ZOLDER
VLAAMS AUDIOVISUEEL FONDS
VLAAMS INFOCENTRUM LAND- EN TUINBOUW
VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE
VLAAMSE VERENIGING VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING EN TECHNISCHE BIJSTAND
VLAAMSE ZORGKAS
VLAAMS-EUROPEES VERBINDINGSAGENTSCHAP
EVA VAN PRIVAATRECHT (VZW)
DE RAND
MUNTPUNT
VLAAMSE VERENIGING VOOR ICT-PERSONEEL
EVA VAN PRIVAATRECHT (PRIVATE STICHTING)
AGENTSCHAP INTEGRATIE EN INBURGERING
TOEGANKELIJK VLAANDEREN
EVA VAN PRIVAATRECHT (NV)
VLAAMS ENERGIEBEDRIJF
VLAAMSE HAVENS
VLAAMSE PARTICIPATIEMAATSCHAPPIJ
EVA VAN PRIVAATRECHT (STICHTING OPENBAAR NUT)
FONDS VOOR WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK - VLAANDEREN
STRATEGISCH ONDERZOEKSCENTRUM (VZW)
VLAAMS INSTITUUT VOOR BIOTECHNOLOGIE
NV
BEHEERSMAATSCHAPPIJ ANTWERPEN MOBIEL

DBFM SCHOLEN VAN MORGEN
DE WERKVENNOOTSCHAP
DIESTSEPOORT
DOMUS FLANDRIA
GIGARANT
HOLDING WETENSCHAPSPARK WATERSCHEI
LIVAN INFRASTRUCTURE
PROJECT BRABO 1
SCHOOL INVEST
SITE KANAAL
SITE-ONTWIKKELING VLAANDEREN
SUSTAINABLE ENERGY VENTURES
TUNNEL LIEFKENSHOEK
VIA NOORD ZUID KEMPEN
VIA R4-GENT
VIA-ZAVENTEM
VITARE
VLAAMSE MILIEUHOLDING
WANDELAAR INVEST
COÖPERATIEVE VENNOOTSCHAP MET BEPERKTE AANSPRAKELIJKHEID
LIMBURGS KLIMAATFONDS
VLAAMS WONINGFONDS
STICHTING VAN OPENBAAR NUT
MOEV
VLAAMSE HOGESCHOLENRAAD
VLAAMSE INTERUNIVERSITAIRE RAAD
ANDERE
FONDS VOOR SCHEEPSJONGEREN
VLAAMSE STICHTING VOOR VERKEERSKUNDE
LRM-GROEP
BE-DIVE
BRUSTEM INDUSTRIEPARK
EXCICO GROUP
GREENVILLE
H.W.P.
IMMO SCHURHOVEN
KMOFIN
KMOFIN 2
LIMBURG GAS
LIMBURGSE RECONVERSIE MAATSCHAPPIJ
LRM BEHEER
MIJNEN
MIJNSCHADE EN BEMALING LIMBURGS MIJNGEBIED
STROOMINVEST CULTUUR INVESTERINGSFONDS LIMBURG
PMV-GROEP
ARKIMEDES MANAGEMENT

ARKIMEDES-FONDS
BIOTECH FONDS VLAANDEREN
LAK INVEST
PARTICIPATIEMAATSCHAPPIJ VLAANDEREN
PMV BEHEER
PMV RE VINCI
PMV Z-LENINGEN
PMV Z-WAARBORGEN
UNIVERSITEITEN & HOGESCHOLEN
ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL ANTWERPEN
ARTEVELDEHOGESCHOOL VERENIGING ZONDER WINSTOOGMERK
ASSOCIATIE KU LEUVEN
ASSOCIATIE UNIVERSITEIT - HOGESCHOLEN LIMBURG
ASSOCIATIE UNIVERSITEIT EN HOGESCHOLEN ANTWERPEN
ASSOCIATIE UNIVERSITEIT GENT
ERASMUSHOGESCHOOL BRUSSEL
EVANGELISCHE THEOLOGISCHE FACULTEIT
HOGERE ZEEVAARTSCHOOL
HOGESCHOOL GENT
HOGESCHOOL PXL
HOGESCHOOL WEST-VLAANDEREN
KAREL DE GROTE HOGESCHOOL KATHOLIEKE HOGESCHOOL ANTWERPEN
KATHOLIEKE HOGESCHOOL VIVES NOORD
KATHOLIEKE HOGESCHOOL VIVES ZUID
KATHOLIEKE UNIVERSITEIT TE LEUVEN
LUCA SCHOOL OF ARTS
ODISEE
PRINS LEOPOLD INSTITUUT VOOR TROPISCHE GENEESKUNDE AFGEKORT INSTITUUT VOOR TROPISCHE GENEESKUNDE
THOMAS MORE KEMPEN
THOMAS MORE MECHELEN-ANTWERPEN
UC LEUVEN
UC LIMBURG
UHASSELT PLUS
UNIVERSITAIRE ASSOCIATIE BRUSSEL
UNIVERSITEIT ANTWERPEN
UNIVERSITEIT GENT
UNIVERSITEIT HASSELT
VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
COMMISSIES VOOR JURIDISCHE BIJSTAND
COMMISSIE VOOR JURIDISCHE BIJSTAND TURNHOUT
COMMISSIE EERSTELIJSBIJSTAND OUDENAARDE
COMMISSIE JURIDISCHE BIJSTAND ANTWERPEN
COMMISSIE JURIDISCHE BIJSTAND ARRONDISSEMENT IEPER
COMMISSIE JURIDISCHE BIJSTAND GENT
COMMISSIE JURIDISCHE BIJSTAND KORTRIJK

COMMISSIE JURIDISCHE BIJSTAND LIMBURG
COMMISSIE JURIDISCHE BIJSTAND TE BRUSSEL
COMMISSIE JURIDISCHE BIJSTAND VEURNE
COMMISSIE VOOR JURIDISCHE BIJSTAND DENDERMONDE
COMMISSIE VOOR JURIDISCHE BIJSTAND LEUVEN
COMMISSIE VOOR JURIDISCHE BIJSTAND VAN HET ARRONDISSEMENT MECHELEN
COMMISSIE VOOR JURIDISCHE BIJSTAND VAN HET GERECHTELIJK ARRONDISSEMENT BRUGGE
ERKENDE KREDIETMAATSCHAPPIJEN
DE MEIBOOM - VOOR ONS VOLK
DEMER EN DIJLE
ELK ZIJN HUIS
HYPOSTART
INDOMI MET BASELINE THUIS IN SOCIAAL WOONKREDIET
KEMPISCHE HEERD
KREDIETMAATSCHAPPIJ ONZE THUIS
LANDWAARTS SOCIAAL WOONKREDIET
MIJN HUIS
ONESTO KREDIETMAATSCHAPPIJ
ONESTO WOONPUNT
ONS EIGEN HUIS
SOCIALE KREDIETMAATSCHAPPIJ SOCIAAL WOONKREDIET VOOR VLAANDEREN
VOLKSKREDIET DE TOREN
WEST-VLAAMS WOONKREDIET
VLAAMS PARAPARLEMENTAIRE INSTELLINGEN
HET KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT
HET VLAAMS PARLEMENT
VLAAMS INSTITUUT VOOR VREDE EN GEWELDPREVENTIE
VLAAMSE OMBUDSDIENST
VLAAMSE REGULATOR VAN DE ELEKTRICITEITS- EN GASMARKT